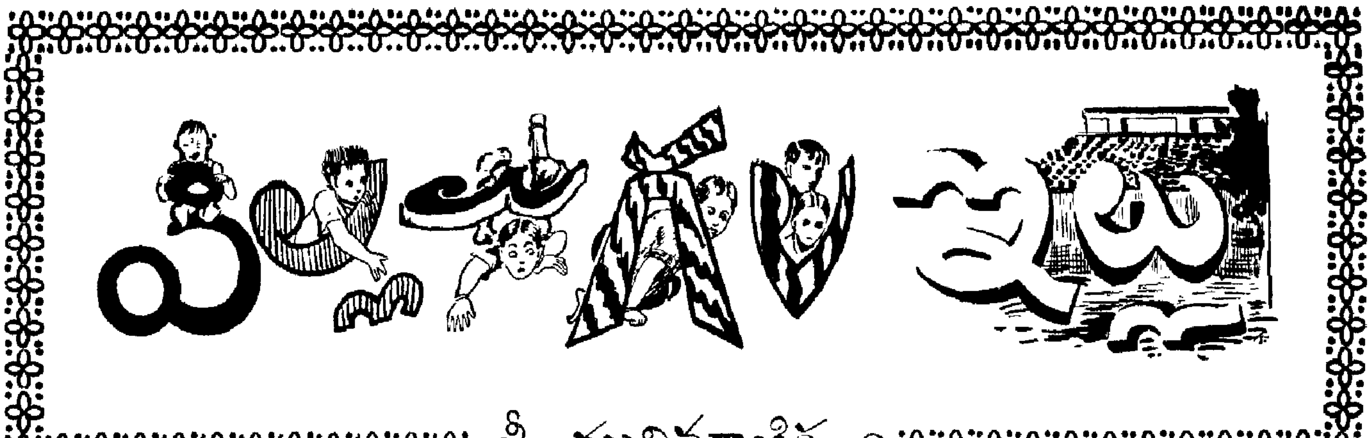

శ్రీ మునిమాణిక్యం

మామయ్య వచ్చాడన్న సంతోషంతో పెందలకడే లేచారు పిల్లలంతా. వాళ్ళకంటే ముందే లేచింది కాంతం. నేను నిద్ర లేచేసరికి మావాడు రాధాయతో ముద్దులాడుతున్నాడు. "నీకెన్ని చేతులున్నాయిరా ?" అని వీడు అడగటం, "మూడు" అని వాడనటం, "కాళ్లు ?" అని అడిగితే "కాళ్లూ మూడే" అని మళ్లీ వాడు చెపటం, నేనువింటూ లేచాను.

"బావా, వీడికి మూడు చెతులూ, మూడు కాళ్లూ ఉన్నయిట విన్నావా ?" అని మావాడు అన్నాడు. వాడికి అంకెల్లో మూడు అనేమాట తప్ప ఇంకొకటి రాదు ?" అని సమాధానం చెప్పి మేడదిగి వెడదాము అనుకొంటూండంగనే పద్మతల్లి లేచింది, పెద్దగా ఏడుస్తూ. దాన్ని తీసికెళ్లి తల్లికి ఒప్పగించి ముఖం కడుక్కొని పైకొచ్చి కూర్చున్నాను. మావాడూ వాడివెంట వచ్చిన దాసూ కూడా అంతకముందే స్నానం అవీ పూర్తి చేసుకొని కూర్చుని ఉన్నారు. ఏదో మాట్లాడుకొంటున్నాము. ఇంతలో మేడ విరిగి క్రింద పడ్డంత శబ్దం అయింది. మావాడూ దాసూ, తెల్లపోయి చూస్తున్నారు. "ఏమిటో మీద పడేసుకొని ఉంటారు" అని నేను ఒక్క దూకులో క్రిందికెళ్లాను. నావెంట మావాడు ఆతనివెంట దాసు, పడమటింట్లోంచి కాంతం పక్క యింట్లోంచి పెద్దపిల్లా, సావిట్లోనుంచి సుశీ-చంటిదీ, అంతా వచ్చారు. పద్మ, రాధాయ, బిక్కముఖాలతో పడిపోయిన సైకిల్ ముందు నుంచున్నారు, పది తలలతో చచ్చిపడున్న రావణుని ముందు నించున్న రామ లక్ష్మణులలాగ.

రాధాయ "పాప పడేశింది నాన్నా" అన్నాడు. పసిది "అన్నాయ" అని ఒక్క బిక్కచూపులో తన అమాయకత్వాన్ని నిర్దోషిత్వాన్ని నిరూపించుకొంది. ఇంకొక క్షణంలో ఇద్దరూ బావురుమన్నారు. ఇదంతా చూస్తున్న దాసు, ఒక చిన్న నాటకం చూస్తున్నట్టు ఆశ్చర్యపోతున్నాడు. "నిజంగా ఆసైకిల్ వాళ్లమీద పడితే! ఇంకేమన్నా ఉందా" అని అంతా అనుకొన్నాము.

"భగవంతుడే చూస్తుంటాడు వాళ్లని" అన్నది ఆవిడ రెండు కళ్లూ తేలేసి పైకిచూస్తూ.

"అబ్బ ! వీళ్లతో..."

అని నేను పళ్లు కొరుకుతూ ఆమనిషి వంక చూస్తుంటే మావాడు "పిల్లలూ మరి, పిల్లలను ఏమనంటె ఏంలాభం" అని అంటూ తన అక్కపిల్లలను వెనకేసుకొచ్చాడు.

౨

సరే అయిపోయింది ఆసీనన్. మేంముగ్గురం పైకెళ్లాం. పిల్లలు ఆడుకొంటానికి వెళ్లారు. ఆమనిషి వంట ఇంట్లోకి. వేరు వేరు దారులలో యక్జిట్.

నేను బజారుకు వెడదామనే ఉద్దేశంతో గదిలోకి వెళ్లి బీరువాలోనుంచి మంచి బట్టలు తీసుకొని వేసుకొంటున్నాను. రాధాయ కామాలు కెవ్వున కేకేశాడు. పెద్దపులో, భయంకర పిశాచమో కనపడితే వెయ్యతగిన కేక అది. దాసు హడలిపోయి, తెల్లబడ్డాడు. మాబావ మరిది చూపులన్నీ కొశ్చెన్ మార్కులు (Qnestion marks) అయిపోయినై.

మావాడు క్రిందికి పరుగెత్తాడు. [illegible] తీసు న్నాడు. ఇంతలో నేనొచ్చి, "[illegible], మీ కింకా ప్రథమ సంతానం కలుగలేదని తోస్తుంది" అన్నాను. "ఏంచేత అట్లా ఊహించారు" అన్నాడతడు ఖంగారు పడుతూ. నేనవ్వి ఊరుకొన్నాను–అంతా మళ్ళీ క్రిందికెళ్ళాము. క్లోరోఫారం ఇయ్యకుండా ఆపరేషన్ చేస్తుంటే, పేషంటు ఎట్లా ఏడుస్తాడో, అట్లా ఏడుస్తున్నాడు రాధాయ. పక్కభాగంలో వాళ్ల కుర్రాడూ మావాడూ, ఒక్క ఇనపమేకు కోసం తగూ అది. "వాడి మేకు వాడికిచ్చేయరా" అంటే మా రాధాయ వినడు. "అబ్బాయీ రవ్వంత సేపుండు. నీమేకు నీకిచ్చేస్తాం" అంటే వాడు వినడు. ఇంతలో నే-

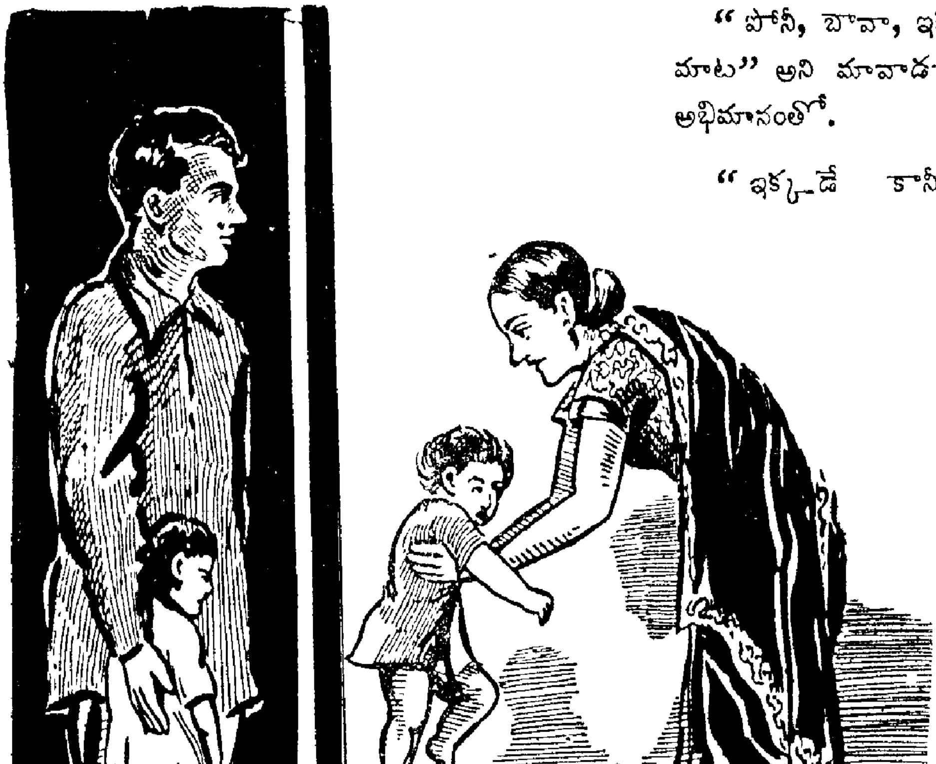

అబ్బాయి తల్లివచ్చి తన పిల్లాడ్ని ఎత్తుకొని "వాడి దగ్గరకు పోవద్దంటే నీకు బుద్ధిఉందీ" అని వాడ్ని బుగ్గలు బుగ్గలు పొడిచి "ఈ కొంపలో బతకటం కష్టంగా ఉందమ్మా చేతులో చీపురుపుల్లైనా నిలవ నీడు. రయ్యన వచ్చి గద్దతన్నుకు పోయినట్లు తన్నుకు పోతాడు" అని విసుక్కొంటూ దొడ్లోకి వెళ్లిపోయింది. మా ఆవిడ [illegible] అన్నీ [illegible], మాటిమాటికి అందుకొంది. [illegible] నిమిష నిమిషానికి కమిలియాన్ మల్లె రంగులు మారుస్తున్నాడు.

3

అప్పటికే ఎనిమిది గంట లవటం మూలాన మేము ముగ్గురం కాఫీ హోటలుకు వెళదామనుకొని సిద్ధమైనాము. కనిపెట్టింది కాంతం మాసంగతి.

"ఒరే! అబ్బాయి, ఇంట్లో ఇడ్లీ కాఫీ చేశాను. ఎక్కడికీ వెళ్లకండేం" అన్నాది ఆమెగారు.

"పిల్లలకు పెడుదూ. మేము అట్లా వెళ్లొస్తాము" అన్నాను నేను.

"పోనీ, బావా, ఇక్కడే కానిద్దాం ఆకాస్త మంచి మాట" అని మావాడన్నాడు. అక్కయ్య యందుండే అభిమానంతో.

"ఇక్కడే కానీండి హోమ్లీగా ఉంటుంది." అన్నాడు దాను అభిమానంతో.

ఇంకేం ఉండాలి సొచ్చింది. ఇంకోక్షణంలో పీటల మీద కూర్చున్నాం. వెండి పళ్లాలతో ఇడ్లీ అల్లపు పచ్చళ్లు, వెండి గ్లాసులతో మంచినీళ్లు ఉండటం చూచి పాపం దాను మురిసి పోయినాడు.

"ఎట్లాగయినా మన ఇంట్లో హోమ్లీగా ఉంటుంది" బావా అన్నాడు మా ఆవిడ తమ్ముడు.

"వెధవ ఎంగిలి పళ్లాలూను, అంటుగ్లాసులూను అక్కడ" అని దాను వత్తాసి పలికేడు.

సరే నని ఇడ్లీలు తినడం ఆరంభించాము. పదిళ్ల ముఖాలు ఒకరు చూచుకొన్నాము.

"ఏవస్తువైనా, నమిలి తినటం మంచిదని" నే నొక ఆరోగ్య సూత్రం వల్లించాను.

"సాధ్యం అయితే గద" అన్నాడు దాసు నవ్వుతూ. "భోంచేశాక ఫింగర్స్ తినడం అలవాటు తప్పింది మనకు" అని మావాడు డిఫెన్సు చెప్పాడు.

ఇంతలోనే కాఫి వచ్చింది వెండి గిన్నెలలో.

దాసు కాఫీరంగు చూసేచూడటంతోనే నిరాశ చెందాడు. మావాడు సాహసించి తాగాడు గాని వాడి ముఖం మటుకు ఆముదం త్రాగేవాడి ముఖం లాగఉంది. నేను కళ్లుమూసుకొని గ్లాసెడు కాఫీ నోట్లో పోసుకొన్నాను. దాసు ముక్కుకూడా మూసుకొని మందు లాగ పుచ్చుకొన్నాడు. అంతా లేస్తుంటే కాంతం, "అయ్యో, ఇంకా స్త పుచ్చుకోకుండా లేస్తున్నారేం! బాగుండలేదా ఏమిటి?" అన్నది. నేను ఏమీ మాట్లాడలేదు కాని దాసుమటుకు "దివ్యంగా ఉందండీ, అమృతం చాలు" నంటూ, కాస్త వక్కపొడి చప్పన అడిగి పుచ్చుకొని నోట్లో వేసుకొని మేడపైకి వెళ్లిపోయినాడు.

౪

మేము పైకెళ్లేటప్పటికి గదంతా గలగల్లాడుతున్నది పిల్లలతో. చిన్న చిన్న పేడబొమ్మలూ లక్కపిట్లూ, తాటాకు బొమ్మలూ, గుడ్డ పేలికలూ, గాజు పెంకులూ, రంగు కాగితాలూ, సిగిరెట్టు పెట్టలూ, గదినిండా చిందర వందరగా ఉన్నాయి. పెద్దమనిషిపాపం ఏమనుకున్నాడో అని నాకు నిజంగా, తలవంపులైంది. పెద్దదాన్ని పిలిచి అవన్నీ తీసేయించి చాపవేసి కూర్చోబెట్టాను. పదిగంటలదాకా ఏదో మాట్లాడుకొంటూనే ఉన్నాము కాని కింద కేకలూ బొబ్బలూ ఏడ్పులూ, నవ్వులూ! ఓ అల్లరి. ప్రతి అయిదు నిమిషాలకూ నేను లేచి వెళ్లి, ఎవరినో ఒకర్ని, ఏడుస్తున్న పిల్లను ఎత్తుకు రావటం! సముదాయించి మళ్లీ పంపటం! ఇట్లా గడిచింది.

పది గంటలకల్లా, అన్నానికి రావలసిందని కబురొచ్చింది. స్నానానికి లేచాం ముందు. పరాయివాడ్ని గౌరవించాలని దాసుగారిని పంపాము స్నానం చెయ్యమని.

గంగాళంలో నీళ్లు, చెంబు, సబ్బు బిళ్లా ఉన్నాయి గదా అని తృప్తి పొందాను. కాని దాసుగారు గంగాళం చూపుతూ, "గంగాళం పొయ్యండండీ. నేను కట్టుకే స్నానం చేస్తానన్నాడు. "వద్దండీ, నీళ్లు తోడుకోటం కష్టం ఈ గుంటూరు లోతుబావుల్లో నుంచి. ఆనీళ్లు పోసుకోండి" అని అన్నాను. ఆయన పాపం ఏమనలేక "వద్దండీ నేను తోడుకోగలును" అంటూ బయలుదేరాడు. ఇట్లావెళ్లి చూద్దునుగదా ఆ నీళ్లనిండా బురద పైన బొగ్గులూ తేలుతున్నాయి.

"ఇదేమిటి కాంతం. స్నానానికి ఇల్లాంటి నీళ్లు పెట్టావేం?"

అంటే ఆవిడొచ్చి చూచి "అచిన్నదాని పని - నేనేం జేసేది?" అని విసుగ్గని, నవ్వుతూ వెళ్లిపోయింది.

పీటలూ వెండి కంచాలూ వెండి చెంబులూ మటుకు దర్జాగా పెట్టింది కాంతం. అతిథిసత్కారం దర్జాగానే చేస్తున్నది. కమ్మని భోజనంతో కాఫీ పట్ల జరిగిన అవమానం పోతుందని ఆలోచించుకుంటూ నేనూ కూర్చున్నాను.

"అన్నంలోకి ఏమిచేశావు?" అన్నాను, నాకేమి తెలియనట్లూ, మామూలుగానే రెండు కూరలూ మూడు పచ్చళ్లూ పులుసూ చారూతో రోజూ జరిగి పోతున్నదని ఆతడు అభిప్రాయ పడాలనీ.

"వడ్డిస్తున్నాగా," అని ఊరుకొంది కాంతం. విస్తరి నిండుగా రెండు కూరలూ పప్పూ పచ్చడి పులుసూ చేసింది. అతిథి వచ్చాడని క్షీరాన్నం కూడాను. అతిథి సత్కారం నిండుగా జరుగుతున్నదని నాకూ సంతోషం వేసింది "కానీండి" అన్నాను.

"పప్పు ఏదో కొద్దిగా కాటుపోయి నట్లుందేమి కాంతం" అన్నాను నేనే ముందుగా. "అవును కందులు వేయిస్తుంటే పసిది నానా గోలచేసింది ఆగోలలో కందులు ముదర వేగినయి కొద్దిగా" అని జవాబు చెప్పింది కాంతం.

దాసుగారు పప్పుఅన్నం ఎట్లాగో తినేసి కూర కలుపుకొని తింటున్నాడు. అతిథి తృప్తిని ఆశించిన నేను అది చూచి ఆనందిస్తూన్నా. ఇంతలో దాసు తినటం ఆపి

"ఉప్పు ఎట్లా ఇస్తున్నారండీ ఇప్పుడు" అన్నాను. "ఏం ఏమండీ" అన్నది. కాంతం. మావాడు మాత్రం రుచిచూచి చిరునవ్వు నవ్వాడు. ఇట్లా నోట్లో పెట్టుకొని చూద్దును గదా ఉప్పు కషాయం అది.

వళ్లు మండిపోయింది. పాపం ఆవిడ తెల్లపోయింది. "ఆరాధిగాడ్ని లాక్కురా ఎక్కడున్నాడో" అన్నాను. వాడ్ని తీసుకొచ్చి వాడి చెయ్యి నాకి చూశాను. ఉప్పుగా ఉంది. "ఉప్పు ఈ గిన్నెలో వేశావు నాన్నా" అని మెల్లగా అడిగాను కోప్పడకుండా. "ఈ బుట్టలో ఉప్పే నేనేచా నాన్నా" అని గర్వంగా చెప్పాడు.

"వాడి కెప్పుడూ వంట ఇంట్లోనే పని. తల్లితో పాటు ప్రతి పనీ చేస్తుంటాడు. వాడి పనే ఇది" అని తల్లి విసుక్కుంది. ఏంజేస్తాం ?

"ఆ అన్నం వదిలేశెయ్యండి" అని పులుసు తెచ్చింది కాంతం. కడుపు దహించుకు పోతుందో ఏమో పాపం దాసు రెండు కీట్ల అన్నం ఒక్కసారిగా పులుసులో కలిపాడు. దాంతో సగం తిని 'రెండు ముక్కలుంటే వెయ్యండి' అన్నాడు పాపం. ఆవిడ సంతోషంతో గంటె నిండా తీసి వేసింది ఆప్యాయంగా.

మేమూ పులుసుతోనే తింటున్నాము. కాని మా వాడు ఏవో ఏరి విస్తరిక్రిందకు తోశెయ్యటం చూశాను. ఇంతలో దాసుగారు "ఇవ్వేమి టండోయి" అని రెండు బొగ్గులు ఏరిబైట పడేశాడు. కాంతం పాపం, చిన్న పుచ్చుకొని "అన్నీ అన్నిగానే ఉన్నాయి కాబోలు" అని విచారపడ్డది. దాసు "దానికేం లెండి. పులుసు దివ్యంగా ఉందని" మెచ్చుకొన్నాడు.

"ఎండాకాలం కావటంచేత మజ్జిగ పసి లేదు" అని క్షమాపణ చెబుతూ ఆవిడ మజ్జిగ వడ్డించింది. భోజనం పూర్తిచేసి లేచాము.

ఆ సాయింత్రం ఆరు గంటలకు పోవాలసిన దాసు వెంటనే వెడతానంటూ పట్టు పట్టాడు. ఇప్పుడేం తొందరని కాసేపు నిద్రపోయి భుక్తాయాసం తీర్చుకొని, ఫలాహారం చేసి వెళ్ళవచ్చునని నేనెంతో చెప్పినా వినక ఊరికే ఉంటాననుకుంటూ వెంటనే వెళ్ళిపోయినాడు.

నేనింటికి వెళ్లి—"వెళ్లిపోయినాడు" అన్నాను. "అయ్యో- పెద్దమనిషి వచ్చాడని, పప్పు నానబోశాను ఉండమనక పోయినారా" అన్నది.

"తిన్నది చాలు. ఇక మనింటికీ జన్మంలో రాడు"

"రాకపోతేమానె. ఈ మాత్రానికే. పిల్లలు గల ఇల్లని తెలియక్కరలా" అన్నది కాంతం గర్వంగా

గట్టివి, చాలాకాలము మన్నేవీ,
క్యాంపు మంచములు ౫—౧౨—౦
కేశవరాం అండ్ కంపెని
1/287. ఎస్ప్లనేడ్ రోడ్డు, మదరాసు

జె. ఓ. ఫోన్సు

నిర్మాణమునకు, నాణ్యతకు పేరెన్నికగన్న అద్భుతమైన కొలారో మోటారుతో సమర్చబడిన మిషను. దీని లోని సామాను లన్నియు ఇంగ్లాండులో చేయబడినవి. అయిదు సంవత్సరములు గ్యారంటీ. విడి భాగములుగూడ విక్రయించబడును.

ప్రతి చోటను ఏజంట్లు కావలయును.

జె. ఓ. ఫోన్ కంపెని,
2/15 లక్ష్మదాసు వీధి పి. టి. మద్రాసు